

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Diurnaltulu acest'a ese totu a două Marti. sár'a; dar' prenumeratiunile se primescu in tóte dílele. Pretiulu pentru Austro-Ungari'a: pre unu anu e 6 fl., pre I semestru 3 fl., — pentru Roman'a sî Tierile latine si streine: pre unu anu 8 fl. 20 franci — lei noi, pre I semestru 4 fl. 10 fr.—l. n. Unu numeru singuraticu costa 12 cr. v. a.

Tóte siodenile si assemnatiunile suntu a se tramite la Redactiunea diurnaltulu in Gher'la Szamosujvár. Er' diurnalele de schimb precum sî tóte scrierile de a căror'a aparentia ar' fi a se face mentiune in acestu diurnalu suntu a se tramite la Proprietariulu diurnaltulu M. B. Stanescu in Arad.

Insertiunile se primescu cu 7 cr. de linia si 30 cr. tacse timbrale. La repetiri mai dese a unor si acelorasi insertiuni se accórdá reduceri insemnate in pretiulu de inserare.

Collectantii de insertiuni se împartásiescu in % cuvenitu.

Abonamentele suntu a se face prin assemnatiuni postale: La REDACTIUNEA DIURNALULUI in Gher'la Szamosujvár. Cei de gente barbara si din tíera straina se voru adresá: in Siberi'a la Tiarulu, in Chin'a la Ching-chiling-ho, in Persi'a la Siaculu, in Asi'a si in celelalte parti ale lumci la prefectulu Banifa. Pretiulu de abonamentu se primescu in totu soiulu de bani — nu mai in bani ideali nu.

O scena din viét'i'a Azurinei

séu Amorulu variantu

de
Casacu.
(Urmare.)

X.

Densii se departara, indreptându-se spre locuinti'a Azurinei, care se dusesé la Ionescu, renunitulu cantaretiu, unde-o delectá gabele cele rotundióre ale D-lui X., goliciumea D-siórei Y.

Cându ajunsera in coltiulu stradei P . . . T . . . , zarira o fóрма négra, care dá tarcóle de colo pana colo inaintea casei cu pricin'a.

Nu puteau se-si esplíce ce rolu avea aceea umbra miscatóre. Unu momentu credea cá-i vre-o stafie; dar' se asigurara cá nu-i altu-cev'a decâtu unu omu si pe care 'lu cunoscea Sacagiu, déca 'lu vedea.

Umbr'a séu mai bine Bébè, cá-ci dens'a erá, indata-ce vediù pe cele doue fiintie suspecte, 'si continua drumulu catra densele. Se intalnira. Sacagiu si Bébè se recunoscura, se luara de mana si totu de-odata celu de antaiu díse:

— Scumpulu meu Bébè, amu destinsa honóre de-ati recomandá pre unulu din cei mai celebri poeti ai Munteinei, pe D-nu Munteanu.

— 'Mi pare bine, 'mi pare bine, respunsè Bébè. me numescu Bébè Tanana, aspirantu la licenti'a de . . .

— Binecuventatu se fia momentulu in care te vedu scumpulu meu domnu Bébè, me simtu fericitu de cunoscinti'a facuta in persón'a matalutici.

— Oh! multiamescu, multiamescu de-o m'ia de ori. Dar' mai bine unu cantecu de dragoste, díse Bébè of-tandu din bairile animei.

— Ore esti amoresatu? 'lu intrebá Munteanu si Sacagiu de-odata.

— Da.

— Si dupa cine?

— Dupa . . . I-mi prometitia nu spune nimenui numele densei?

Pre parol'a nóstra de onóre dísera amenduoi.

— Dupa Azurin'a, o creatura ce numai in visurile noptiei o poti vedea.

Unu fiuru trecù prin anim'a amenduroru. Munteanu abié se stapâni si 'si blastemá sórtea ce l'a facutu micu si cocosiatu, din care cauza se determiná se suferé cu pacientia totu ce va díce Bébè.

Una idea admirabila f-i veni in capu, pe care o pusè indata in aplicare.

— Ce spui? facù Sacagiu.

— Ha! ha! ha! respunse Munteanu ridiendu, domnulu e sí poetu. Dara scii, amice, scusa-mi familiari-tatea, cá ai facutu o frumósa conchista.

— Hei, sciu eu! díse Bébè resuciudu-si mustati'a cu mandrie, si de-acc'a me casnescu se-o tienu bine.

— Tiene-o baiete, cá e démna de tine.

— O tienu, cá mai mi-a scapatu odata.

— Ce, glumesci?

— Bah nici de cumu.

— Dara dens'a te iubesc? intrebá Sacagiu.

— Asié credu, respunse Bébè.

— Adeca cum asié credi? díse Munteanu.

— De, 'mi vine se credu cá me iubesc; cáci mai ante iubiá pe Gugumanescus; dara decându acestu-a se affá la recóre, póte se me iubésca pre mine.

— Cine e Gugumanescus? intrebá Munteanu curiosu de-a scí si p'acestu personagiu.

— Unu vechiu artileristu, care s'a amoresatu in Azurin'a, candu dens'a iubiá pe Sacagiu.

— Asié e, respunsè acestu-a.

— Si sum siguru, díse in gluma Munteanu, candu o curtái tu, Sacagiule, dens'a se iubiá c'unu altulu?

— Dá, cu Trajanu-Siontórogu.

— Tiii! facù Munteanu cu scárba, dara acést'a fiintia va iubi unu regimentu de juni si anim'a s'a totu nu va fi plina de dragoste.

— Se nu te audia, Ddiu, díse Sacagiu.

— Aminu, respunse Bébè.

— Insa ce cauti p'aci si pe cine pandesci? observá Munteanu, pe care 'lu nelinisceá aflarea lui Bébè, lângá locuinti'a afroditei s'ale.

— Ascultati, amicii mei, ve voiú destainuí totu: sum gelosu cá unu epure. de-Azurin'a . . .

dela care a primitu vr'o patru scrisori; apoi mai suntu si altii.

— Bree! dar' iubita mai e Azurin'a! obiecta Munteanu.

— Lucrulu bunu s'a cautá, respunse Sacagiu.

— Asié e! reluá Bébè; o pandescu dóra voiu prinde pe cine-va vorbindu nóptea cu Azurin'a.

— Ei, si déca aru fi asié? díse Munteanu.

— Déca aru fi asié, respunse Bébè aprinsu, déca aru fi asié, vai de acel'a căci pe locu e mortu. Si Bébè aretá unu pistolu muscalescu, moscenitu dela buniche-seu, la vederea carui, Munteanu si Sacagiu se umplura de gróza încátu î-i determiná se parasésca scopulu plecării loru din Episcopie si se se întórca inapoi.

— La revedere, Bébè, ne ducemu la unu rendez-vous, unde ne accepta o incantatóre féta, o cusutorésa dela M-me Robes.

— Norocu bunu.

— Norocu se dea D-dieu si tfe, isbânda.

Si amicii nostri se despartira.

Nu facura unu pasu si Munteanu spre a-si resbună de-Azurin'a ca l'a insielatu, dicându se vie la dens'a, scóse scrisórea data de contele Argintu cá din partea ei si o dete lui Bébè.

Acestu-a o pusé in busunariu fora a se interesá de dens'a.

Se lasamu pe Sacagiu si Munteanu, care 'si continuau calea catra Episcopie si se urmarimu pe Bébè.

XI.

Elu, conformu intalnirei date, se preamblá de pre la 8 óre sér'a (in autea casei Azurinei).

Celu mai mica sgomotu, cea mai mica scortitura de usia î-i dedea câte unu fiuru placutu prin anima, 'lu neliniscea . . . si candu vedea ca nu ese nimeni, î-si dícea in sine:

„Ce prostu sum, se me neliniscescu la fiecare momentu. Lasa, déca va apareca, me voiu aruncá si tam-ni-samu, o voiu sarutá, spre a-mi resbună de intarzierea s'a.“

Scóse port-tabaculu; 'si facú o tfgare; si 'si luá din nou umbletulu seu scú mai bine rotatiunea s'a impregiurulu corpului cerescu, impregiarulu Azurinei.

Fumá o a dou'a tfgare, o a trei'a, si . . . nimeni nu aparú. Pacient'a s'a se epuizase, nu mai putea se tiena . . . candu . . . vediú dóce umbre in coltiulu stradei vecine.

Pe locu, ide'a de conscrvatiune venindu-i, vrú se se ascunda; dara in urma respinse cu indignatiune acésta judecata, si se hotari a merge spre cei doi ómeni, cá-ci cugetá densulu, ca ori-cine póte se fie acesti'a, n'au se-i facea vre-unu reu.

Scimu cine eráu acei doi ómeni si prin urmare si rezultatulu convorbirei loru. De-ace'a vomu trece preste acést'a.

Bébè, dupa plecarea celebrului poetu Munténu si a lui Sacagiu, se întórse inapoi si începú din nou rotatiunea s'a.

Dar' in vanu: nimeni nu se vedea.

O cétia grósa începú se aplaneze pe stradele Bucure-sciloru; lampile abié mai respandea lumin'a loru in vecinatate. Luni'a 'si ascunsé mutr'a dupa unu noru grosu.

Una linisce predominá atmosfer'a: nici unu sgomotu, nici o persóna nu se mai aréta pe strad'a cu pricina, cá se turbare pe Bébè din ocuparea s'a.

Densulu audi in departare sunetulu cadentiatu alu unui omu care vindeá carnevisi.

Cu câtu timpulu trecea, cu atátu vocea deveniá mai tare, candu in cele din urma intra si pe strad'a P . . . T . . .

Unu sgomotu se facú in locuinti'a Azurinei: ó usia se deschisa si unu chipu de femeia aparú pe pragu.

Inim'a lui Bébè începú se danseze, simtié cá-i vine reu si ca cev'a 'lu inecá.

Amorulu î-lu impingea spre ace'a creatura, care represintă, asié credea densulu, pe-Azurin'a.

Nu se mai potú stapani, se rapede cá unu leu catra victim'a s'a, o cuprinde in braçie si . . . țipou . . . țipou . . . se audí de mai multe-ori.

Dar' ace'a pe care o stréngea in braçiele s'ale, nu crá Azurin'a, n'avea caracterulu iei, si, in locu de unu asemenea respunsu, tener'a féta se desbatea in manele sale si dupa mai multe hârtituri, abié potú scapá.

— Domnule, esti unu magariu, díse ace'a féta.

— Ce? respunse Bébè cu stupefactiune.

— Nu te intielegu, domnule, cum ai îndrésnitu a me sarutá?

— Bravo! Joi sér'a ne-amu ciungilitu cá doui porumbei si acum te faci virtuósa.

— Nu me cunosci, domnule. respunse fét'a indignata de obrasnicia necunoscutului.

— Éc'asié, Azurino. Me faci si prostu acum. Adica cum me credi?

— Dar', domnule, eu nu sum . . .

— Azurin'a, reluá Bébè.

— Da, me numescu Mari, servitóra d.-siórei Azurin'a séu Zoe.

— Servitóre?

— Da.

Acést'a vorba din urma fú cá unu trasnetu pentru sermanulu Bébè.

Úrechile începú se-i vijie, ochii vedeau stele verdi inaintea loru, sangele se sul in capu si cá unu smin-titu se repedí pe pórtá, esí afara, ratacindu din strada in strada si murmurandu:

„Am sarutatu o servitóre . . . o servitóre . . . Asié „dara Azurin'a si-a risu de mine . . . de mine unu „bombonelu scosu din cutia . . . of! . . . of! . . . ooof! . . . „Dar' nu se póte . . . bah se póte si . . . si . . . si . . . „de-aceea i voiu scrie unu biletu prin care voiu rupe „relatiunea pentru totu-dé-un'a cu dens'a.“

Catra doue césuri din nópte abié ajunse in faci'a locuintei s'ale, intra in casa, si cadiendu sdrobotu de ostenéla pre patu, adormi. Va urmá.

Visulu unui mortu.

Dilele trecute unu anglesu sosí-se la unu hotelu din Nancy, inse remáse, din caus'a simplei s'ale imbracaminte, cu totulu neconsideratu, atátu din partea hotelierului cátu si din partea servitoriloru. Elu se bolnavise si chiar' in acesta stare nu fú tratatu mai bine; bolnavulu more. Proprietariulu hotelului se grabesce de a cercetá printre chartiele mortului, si remáse fórt surprinsu candu se convinse cá are inaintea lui cadavrulu unui'a din cei mai bogati Nabobsi ai Engliterei. Indata depesiéza rudelorui si pregatesce o ceremonie funebra de tóta frunseti'a; tóte acestea inse in zedaru, cá-ci mortulu inviase, fiindu-cá fusesse cuprinsu numai de o ametiela grea. Mare bucuria aretáse acum'a hotelierulu nostru, ne mai deslipindu-se de langa reinviatulu seu pasageru, si prim'a intrebare care facú a fostu: daca a visatu cev'a? Negresitu, respunse anglesulu, dara visulu meu 'lu povestí la table d'hote; si éta ce dícea: „Am visatu cá m'am inaltiatu spre cerin, gasindu pre St. Petru siedindu inaintea usiei Paradisului si eu o lulea scurta in gura si inaintea s'a o cana fórt mare de Ale (bere de Engliter'a). — De unde veniti me intrebá St. Parinte: — Eu vinu directu dela Nancy. — Dara unde este acestu Nancy, me intrebá elu éراسi. — Dar' nu scii? cum se póte! nu ai o charta geografica? si aducându-mi chart'a i aretáiu Nancy. — D.-t'a esci celu dintáiu care vine aci din acestu locu, cei'alalti trebuie se fi fostu luatí de

EPISTOLA.

(Catra unu amic.)

Ce ferice
 Esti amice
 Ca poti dice:
 „Am scapatu
 Si de scóla si de carte.
 Dar' acuma'n alta parte
 Aruncându ochii privescu
 Si dieu! singuru me uimescu:
 Óre cumu de s'a-'ntemplatu
 De-asia tare m'amu schimbatu?...
 Aruncu ochii spre o vale
 Vesela incantátore,
 Ce conduce spre parnasulu museloru inspirátore
 de amoru;

Dar' nu de vre-o Afrodita
 Cocheta si'nchipuita,
 Ci de-o brava romancutia cu virtuti impodobita
 ah! mi-e doru.

Mi-e doru frate de-o románca, cum in visurile mele
 O vedu mandra ca luceste cá-unu luceaferu intre stele
 pintre semenele s'ale

Prin iubire de natiune, limba, patrie, virtute
 Sufetu nobilu, care scie suferintieloru s'ajute
 intalnite-'n a s'a cale.

Mi-e doru de-estu portretu din sufletu si daca nu-lu
 [voiu afa,

Cá unulu, care portu rasa, evangheliei-oiu urmá:
 Me voiu lépadá de lume si crucea 'mi voiu lua...
 (Dar' tu ridi? I-mi curmu deci vorb'a!) Inse sciindu
 [dorinti'a mea,

Te rogu se-mi dai unu consiliu pentru alu meu viitoriu,
 Pentru care inainte i-ti remanu multimitoriu."

Amice!

— Asia-'mi scrii tu mie;
 Si eu plinu de veselie

Ridu intr'adeveru cându cugetu la unu tempu ce a trecut,
 L'acelu tempu, candu la olalta-'n internatu am petrecutu.

Scii atunci la-ori ce-'ntemplare
 Cum afirmai susu si tare:
 „Nu-i nimica 'n asta lume
 Ca „sciinti'a“ — dulce nume —
 Care'n ori si ce dorere
 Omului-i-da mangaere,
 Si de-ace'a cátu voiu fi
 Numai „sciinti'a“-o voiu iubi!"

Iara eu in tonu de gluma — voíndu se te zádărescu —
 I-ti dicému „Tempulu i face pe multi de se pocaescu.

Cine scie „sciinti'a“ ta
 Mane de n'o vei schimbá
 Cu vre-o mândra Afrodita
 Cocheta si 'nchipuita,
 Si-apoi „sciinti'a“-abandonata
 Óre n'a fi superata?"...

Tu-atunci ai totu protestatu
 Cà-ci erái infierbentatu.
 Dar' me bucuru ca-'n sférsitu
 Adi cuventu-mi profétu
 Ilu vedu cá s'a implenitú
 Si ca tu te-ai pocaitu.
 I-ti spuú dreptu c'amu risu de-odata
 De epistol'a-ti ciudata,
 Vediendu cá pe'ncetu incetu
 Te ai facutu chiar' si poetu.
 Dar' acumu nu ridu amice
 Ci voiu seriosu se fiu,
 Si cá respunsu eu aice
 Urmátorele i-ti scriu:
 Mandru-i chipulu, ce te 'nspira,
 Ce da farmecu l'a ta lira
 Si acestui chipu deplinu
 Cu respectu si eu me'nchinu.
 Dara óre ce se-ti dicu
 Chiefulu cá se nu ti-lu stricu?

Tu-ti doresci o romancutia, care se-si iubésca neamulu
 Limb'a, patri'a, virtutea si se scie-alina-aleanulu
 Sufeteloru suferinde... Dara!... nati'a s'o iubésca,
 — Ca adi asta-idee face lumea 'ntréga se vuiasca,

Asia cá nimica mare nu se 'ntémpla pe pamentu
 Unde nu-ar' fi in jocu si „nati'a“ — acestu pré frumosu
 [cuventu.

Cumca dara fiecare individu e 'ndetoritu
 Contu se tie de-asta-idee mai trebue doveditu?
 Eu dovada-'lu credu pe-ace'la, ce de dins'a se lipesce:
 Cà-ci parasitu fiindu, elu singuru de sine nu póte cresce,
 Dar' nici n'are doru de viétia
 De-alte-obiecte se s'acatie
 Si deci cine-i e de vina
 Candu elu mortii stégu 'nchina?

— Cà ci mortu este pentrulume unu omu, ce de si traesce
 De ideile-universale-a vécului seu se lipesce
 Elu o lume separata in viétia-si a fornatu
 Tocnai pentru ca pe sine de lume s'a separatu.
 Ast'feliu de lumi separate
 Avemu multe si noi frate;
 Dar' de cauza nu 'ntrebá
 Cà ci ea inca va urmá.

* * *

„Limba, tiéra, vorbe sfinte Alu loru geniu ni sioptesce
 La stramosi erá, Din mormentu mereu:
 Ei ar' plange in morminte Vorbíti scrieti romanesce
 Candu ne-ar' ascultá. Pentru Domnedieu!"

Pentru cei ce-a scrisu mei frate poetulu aste cuvinte
 Póte c'audiendu stramosii nun'-aru plange in morminte
 Iar' pentru romanii nostri, stramosii de s'aru ivi
 Chiar' vii din a loru morminte si vorbindu i-ar' audi:
 De trei ori si-ar' face cruce si de trei ori ar' mori!
 Ai nostri si mai cu córne facu decumu a disu Hasdeu
 De cei, cari ni pocescu limb'a si ii strica portulu seu;
 Ei au gonitu romanésca
 — Graiulu nostru stramosiescu —
 Si-au adoptatu pe nemtiésca
 Séu vre-unu altu graiu paserescu;
 Si-au strinsu deci capulu cu fraculu
 Si simtiulu si-au inbracatu
 Cu hain'a de unde draculu
 Copii si-au intiercatu.

Asta-o facu fruntasii nostri, face tagma-ni cinstíta
 De-unde cu deosebire limb'a nóstra-i isgonita;
 Cei mai mari se punu in frunte, iar' cei mici incetu
 [urméza,

Unu potopu ne amenintia si 'n curendu ne inundéza.
 Ni-aru trebú frate-o „archa“ mai mare cá a lui Noe
 Cá la malulu mantuirii se scapamu de-asta nevoe.
 „Scol'a-i“ arch'a, numai „scól'a.“ Dara scól'a roma-
 [nésca
 — Cà-ci in alte scoli nu 'ncepe virtutea-ni stramosiesca.
 Mai alesu o scóla buna de fetitie-aru fi s'avemu;
 Dar' nu totu cu umilintia dela altii se ceremu
 Se ni dee mur'a 'n gura. Ci pentru-asia scopu sublimu
 Toti ar' fi se ni dámu man'a s'asudamu si se muncimu,
 — Cà-ci pana candu se oli si mame romane nu vomu avea

In zadaru ni-e tóta trud'a de-a strigá si-a ne mirá
 Cà n'avemu romane 'n tiéra, cum ni cere anim'a.
 „S'avemu!“ .. dara!.. si „se ffa!“ .. cându aste cuvinte ar' fi
 A lui Domnedieu Cuventulu!.. Dar' pân' la nepotinciosulu
 „Se fie!“ bucovinenu, noi nu ne potemu odiehní?
 N'avemu unde plecá capulu? Se 'ntornamu dorului...?
 Ba cu „dorulu“ teu mergi frate prin frumós'a Bucovina
 Si decumv'a-o floricea-i va placea 'n asta gradina
 Lasa-lu cá se o sadésca
 In tielina romanésca
 S'o grigésca
 S'o pliviasca
 Lânga dens'a se muncésca
 Si-atunci visulu teu doritu
 Se scii cá-ti va fi 'mplinitu.

Est'ai sfatulu ce-ti potu dá.

Si 'nainte de-a-'nchiria

Te rogu inca, nu uitá

Se-mi scrii si se dai si 'n publicu cându ti se va intemplá
 Vre-o idee fericita 'n versuri se-o poti rimá.

Ca scii prea bine amice

Ceea ce Sionu ni dice:

„O idee fericita pusa 'n versuri de-unu poetu
 Este tare cá si vócea unui angeru séu profetu.
 Inimeloru amortite póte sufletu a li dá
 Sufetele degradate póte a le indreptá.
 Aide dar' se ni damu mân'a si in versuri se cantamu
 Binele séu trist'a sórte, intru care ne aflamu!"

ASSECURATI-VE SEMENATURILE VOSTRE CONTR'A GRINDINEI!

SOCIETATEA ACTIUNARA FRANCO-UNGARA DE ASECURATIUNE

in Budapest'a

[FRANCO-HONGROISE]

din a carei'a capitalu foundationalu staveritu in suma de

20 milli6ne franci s6u 8 milli6ne floreni in auru

s'au depusu deja prin actiunari in bani gata

10 milli6ne franci s6u 4 milli6ne floreni in auru

cari s'au ellocatu parte in cele mai de frunte bance din capitala parte in hartie de statu ungare

primesce assecuratiuni :

1. **contr'a daunelorou cauzate prin focu si esplosiune**, in edificia si obiecte mișcat6re;
2. **contr'a daunelorou cauzate prin grindina** in totu soiulu de producte economice;
3. **contr'a daunelorou cauzate prin transportu** in veri-ce bonuri s6u marfuri espedate pe uscatu ori pe apa;
4. **contr'a daunelorou de chômage**, adeca a daunelorou cari in casuri de focu ori esplosiune urm6za din impușinarea venitului ori intrerumperea s6u chiar' incetarea muncii;
5. **contr'a daunelorou cauzate prin spargere de legi** -- g6muri la ferestri, oglindi etc.
6. **pe vi6t'i'a omului**, in specia: **assecuratiuni de capitale, eventualminte si cu adausul de a se esolv'i inainte de m6rte la unu anumitu terminu, assecuratiuni de renta, pensiuone si zestre.**

Ac6sta societate, in fruntea carei'a stau Domnii **STEFANU BIT6** c6 presidente, Br. **BELA B6NHIDY** si **EUGENIU BONTUOX** c6 vicepresidenti si **LUDOVICU MOSKOVITZ** c6 directoru generalu, avendu capitalulu foundationalu mai susu mentionatu, tende onoratului publicu assecuratoriu deplena garantia in t6te privintiele; si la contractarea de assecuratiuni offera **cele mai avantagi6se conditiuni si cele mai mari favorari possibili**, — 6r' daunele obveniente **le regul6za si reint6rce** in tempulu celu mai scurtu si in modulu celu mai convenabilu.

Offertele de assecuratiuni le primescu si desluserile necesarie le dau cu t6ta promptitudinea Agenturile principale si cercuale si

Agentur'a principala din Aradu

la J. M. SCHULHOF si FIULU

Aradu Strat'a Atz6l-P6ter nru 1.

(in cas'a — mai inainte — MOLLFISCH.)

[13—20.]

ASSECURATI-VE SEMENATURILE VOSTRE CONTR'A GRINDINEI!